

Gebruikershandleiding

SediSoil 2.0.1

Versie 2.0.1

Datum: 25 november 2010

Door: L. Osté (Deltares), V. Harezlak (Deltares) en De Blank Office Specialisten

INHOUDSOPGAVE

1	ALGEMEEN	4
1.1	Inleiding	4
1.2	Installatie	4
1.3	Macrobeveiliging Excel 97, Excel 2000, Excel XP en Excel 2003	4
1.4	Macrobeveiliging Excel 2007 en Excel 2010	5
2	PROGRAMMA	6
2.1	Programma opstarten	6
2.2	Algemene gegevens	6
2.3	Menustructuur	7
3	HANDMATIGE INVOER	8
3.1	Nieuwe locatie	8
3.1.1	Algemene locatiegegevens	8
3.1.2	Scenariokeuze	8
3.1.3	Veldparameters	9
3.1.4	Stofselectie	10
3.1.5	Contaminantgegevens	11
3.2	Opslaan locatie	12
3.3	Openen bestaande locatie	13
3.4	Opslaan eerder bewaarde locatie	15
3.4.1	Onder bestaande naam	15
3.4.2	Onder nieuwe naam	15
3.5	Verwijderen van een locatie	16
4	WIJZIGEN GEGEVENS	17
4.1	Algemene gegevens	17
4.2	Algemene locatiegegevens	17
4.3	Scenario wijzigen	17
4.4	Veldparameters wijzigen	18
4.5	Gegevens stoffen wijzigen	18
4.6	Stofselectie wijzigen	18
5	AUTOMATISCHE INVOER VAN IBEVERBESTANDEN	20
5.1	Kenmerken iBeverbestand	20
5.2	Het importeren van een iBeverbestand	20
5.3	Problemen importeren iBeverbestand	22
5.3.1	Geen bestanden gevonden	22
5.3.2	Uitlezen iBeverdatabase niet gelukt	22
5.3.3	Geen gestandaardiseerde stoffen aangetroffen (BBK-versie)	22
6	UITVOER	24
6.1	Kort overzicht	24
6.2	Volledig overzicht	24
6.3	Grafieken	24
7	PRINTEN	26
7.1	Kort rapport	26
7.2	Volledig rapport	26
8	EXPORTEREN	28
8.1	Naar Ms-Excel	28
8.2	Naar Ms-Word	29
9	HELP	31

9.1	De gebruikershandleiding	31
9.2	Programma-informatie	31
10	AFSLUITEN	32

1 Algemeen

1.1 Inleiding

Het computermodel SediSoil werd in 1993 ontwikkeld voor de urgentiebepaling van een geval van ernstige waterbodemonverontreiniging. Dit model berekent de levenslang gemiddelde, dagelijkse blootstelling (dosis) van de mens aan een verontreinigde waterbodem. Bij de blootstelling aan een verontreinigde waterbodem kunnen de volgende blootstellingroutes een rol spelen:

- ingestie van sediment, zwevend slib en oppervlaktewater;
- dermale opname via waterbodem en oppervlaktewater;
- consumptie van vis.

In deze handleiding wordt (voornamelijk) de technische werking van het programma besproken. Via de help-knoppen op de verschillende schermen zijn help-bestanden met inhoudelijke gegevens op te vragen.

1.2 Installatie

Het computermodel SediSoil 2.0.1 is ontwikkeld in Ms-Excel en bestaat uit de volgende bestanden:

<i>Sedisoil 2.0.1.xls</i>	Het hoofdprogramma. Dit bestand bevat de macro's, menustructuren, invoerschermen en uitvoer van het programma.
<i>SediData.xls</i>	Het databestand waarin de locatiegegevens en eventueel bijbehorende variabele stofgegevens worden opgeslagen.
<i>Stoffen 2.0.1.xls</i>	Het bestand met de vaste stofgegevens.
<i>SediIni.xls</i>	Het bestand met de persoonlijke gegevens van de gebruiker.
<i>Gebruikershandleiding SediSoil 2.0.1.pdf</i>	Gebruikershandleiding van het programma.
<i>Help_Dioxinen.pdf</i> <i>Help_Locatie.pdf</i> <i>Help_Scenariokeuze.pdf</i> <i>Help_Stofselectie.pdf</i> <i>Help_Veldparameters.pdf</i>	Help-bestanden die tijdens het gebruik van het programma via knoppen op de schermen zijn op te roepen.

Van bovenstaande bestanden dienen de eerste vier bij elkaar in één (hoofd)map te staan. De gebruikershandleiding en de help-bestanden dienen samen in de (sub)map *Helpbestanden* te staan. De te gebruiken iBever-exportbestanden dienen in de (sub)map *Beverbestanden* te staan.

1.3 Macrobeveiliging Excel 97, Excel 2000, Excel XP en Excel 2003

Om SediSoil 2.0.1 te kunnen gebruiken, dient in Ms-Excel de beveiliging tegen macrovirussen correct te zijn ingesteld. Dit wordt in het programma gekozen via:

• <i>Extra -> Macro's -> Beveiliging</i>

Hierbij kan uit een drietal instellingen worden gekozen:

- (Erg) Hoog: alle macro's worden automatisch uitgeschakeld;
- Gemiddeld: iedere keer dat een bestand met macro's wordt geopend, wordt gevraagd of de macro's ingeschakeld moeten worden;
- Laag: alle macro's worden automatisch ingeschakeld.

Het instellen van de juiste macrobeveiliging dient te worden uitgevoerd voordat SediSoil wordt opgestart. Voor een correcte werking van het rekenmodel is het noodzakelijk dat de beveiliging op Laag of eventueel op Gemiddeld staat. In het laatste geval dient iedere keer bij de vraag of de macro's ingeschakeld moeten worden te worden gekozen voor de optie [JA]. Zolang de computer waar SediSoil op draait een goede virusbeveiliging heeft en geen onbetrouwbare (Ms-Excel) bestanden van bijvoorbeeld internet worden geopend, kan de instelling Laag geen problemen opleveren. Neem bij twijfel contact op met de (locale) systeembeheerder.

1.4 Macrobeveiliging Excel 2007 en Excel 2010

Het instellen van de macrobeveiliging in Excel 2007 en Excel 2010 gaat als volgt:

1. Klik op de ronde Office-knop linksbovenin;
2. Klik op de knop [*Opties voor Excel*] rechtsonderin het scherm;
3. Kies uit de linkerkant van het scherm Vertrouwenscentrum;
4. Klik op [*Instellingen voor het vertrouwenscentrum*];
5. Kies uit de linkerkant van het scherm Instellingen voor macro's;
6. Voor het instellen van de macrobeveiliging kan gekozen worden voor
 - *alle macro's inschakelen*
 - of voor
 - *alle macro's uitschakelen: met melding*;

Klik 2x op [OK];

2 Programma

2.1 Programma opstarten

Het computermodel SediSoil kan op de volgende manier worden geopend:

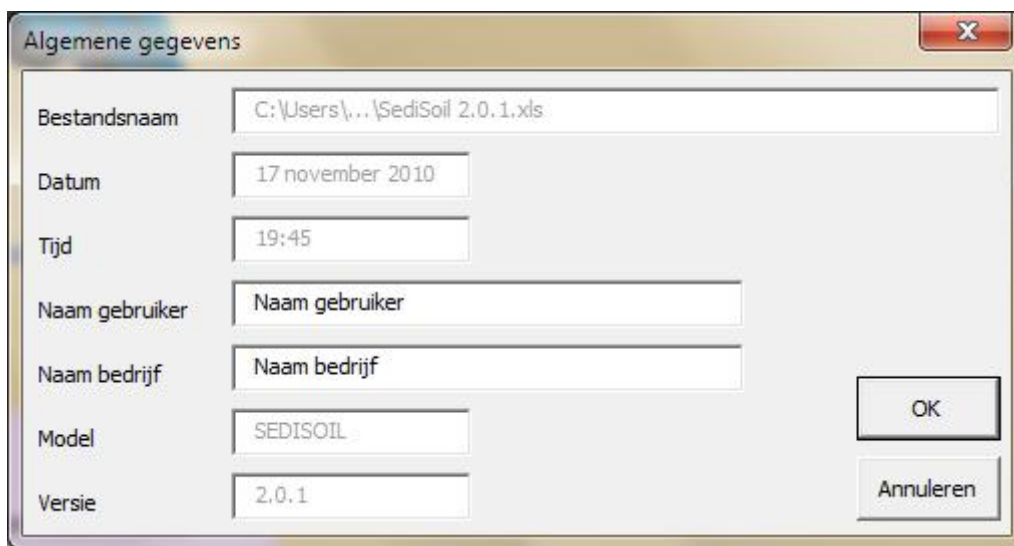
1. Start Ms-Excel;
2. Open het bestand *SediSoil 2.0.1.xls*.

Bij het opstarten van het computermodel kan worden gevraagd of de macro's uit het bestand geactiveerd moeten worden (zie ook §1.3 en 1.4). Hierbij dient te worden gekozen voor het activeren van de macro's, aangezien anders de benodigde macro's niet werken. Hierna start het programma normaal op.

In het geval dat het programma niet automatisch opstart, hetgeen wil zeggen dat de standaard werkbladen e.d. in Ms-Excel niet automatisch verdwijnen en het aangepaste menu voor het programma niet verschijnt, dan is waarschijnlijk de macrobeveiliging (nog) niet goed ingesteld. Voor meer informatie wordt verwezen naar §1.3 en 1.4.

2.2 Algemene gegevens

Wanneer het programma voor de eerste keer wordt opgestart, verschijnt een scherm waarin de namen van de gebruiker en van het bedrijf dienen te worden ingevuld.

The screenshot shows a Windows-style dialog box titled "Algemene gegevens". It contains the following fields and values:

- Bestandsnaam: C:\Users\...\SediSoil 2.0.1.xls
- Datum: 17 november 2010
- Tijd: 19:45
- Naam gebruiker: Naam gebruiker
- Naam bedrijf: Naam bedrijf
- Model: SEDISOIL
- Versie: 2.0.1

Buttons: OK, Annuleren

Het invoeren van deze gegevens is eenmalig, maar kunnen eventueel later wel weer worden gewijzigd (zie ook §4.1). De overige velden zijn niet te wijzigen.

2.3 Menustructuur

Het computermodel heeft een eigen menustructuur. In het volgende schema zijn de verschillende menuopties te zien:

Handmatige invoer	• Nieuw• Openen• Opslaan• Opslaan als• Verwijderen
Automatische invoer:	• iBeverbestand importeren
Wijzigen gegevens:	• Algemene gegevens• Algemene locatiegegevens• Scenario wijzigen• Veldparameters wijzigen• Gegevens stoffen wijzigen• Stofselectie wijzigen
Uitvoer:	• Kort overzicht• Volledig overzicht• Grafieken
Printen:	• Kort rapport• Volledig rapport
Exporteren:	• Overzicht naar Excel• Kort overzicht naar Word• Volledig overzicht naar Word
Help:	• Help• Gebruikershandleiding• Info
Afsluiten:	• Afsluiten

In het volgende deel van deze handleiding worden de verschillende menuopties besproken.

3 Handmatige invoer

3.1 Nieuwe locatie

De menuoptie *Nieuwe locatie* biedt de mogelijkheid om een nieuwe locatie aan te maken in het databestand. Dit wordt in het programma gekozen via:

- *Handmatige invoer* → *Nieuwe locatie*

Hiermee verschijnt het scherm van de *Algemene locatiegegevens* (§3.1.1).

3.1.1 Algemene locatiegegevens

Dit scherm biedt de mogelijkheid om de naam van de locatie, het monsternummer/code en eventuele opmerkingen in te voeren. De eerste twee velden zijn verplicht om in te voeren.

- ⇒ Met de keuzeknop [Help] wordt achtergrondinformatie m.b.t. het invoeren van de algemene locatiegegevens getoond.
- ⇒ Met de keuzeknop [OK] wordt de risicobeoordeling vervolgd met het scherm van de *Scenariokeuze* (§3.1.2).
- ⇒ Met de keuzeknop [Annuleren] keert het programma terug naar het startscherm.

3.1.2 Scenariokeuze

Dit scherm biedt de mogelijkheid om het gewenste scenario voor de risicobeoordeling te selecteren.

- ⇒ Met de keuzeknop [Help] wordt achtergrondinformatie m.b.t. het selecteren van het gewenste scenario getoond.

- ⇒ Met de keuzeknop [OK] wordt de risicobeoordeling vervolgd met het scherm van de *Veldparameters* (§3.1.3). Afwijkend hieraan is het *afwijkend scenario* (zie volgende afbeelding).
- ⇒ Met de keuzeknop [Annuleren] keert het programma terug naar het startscherm.

Bij de keuze van het *afwijkend scenario* dienen aanvullend diverse variabelen voor het scenario te worden ingevoerd. Het invoeren van een motivatie is verplicht.

- ⇒ Met de keuzeknop [OK] wordt de risicobeoordeling vervolgd met het scherm van de *Veldparameters* (§3.1.3).
- ⇒ Met de keuzeknop [Annuleren] keert het programma terug naar het scherm van de *Scenariokeuze*.

3.1.3 Veldparameters

Dit scherm biedt de mogelijkheid om (gebiedspecifieke) veldparameters in te voeren.

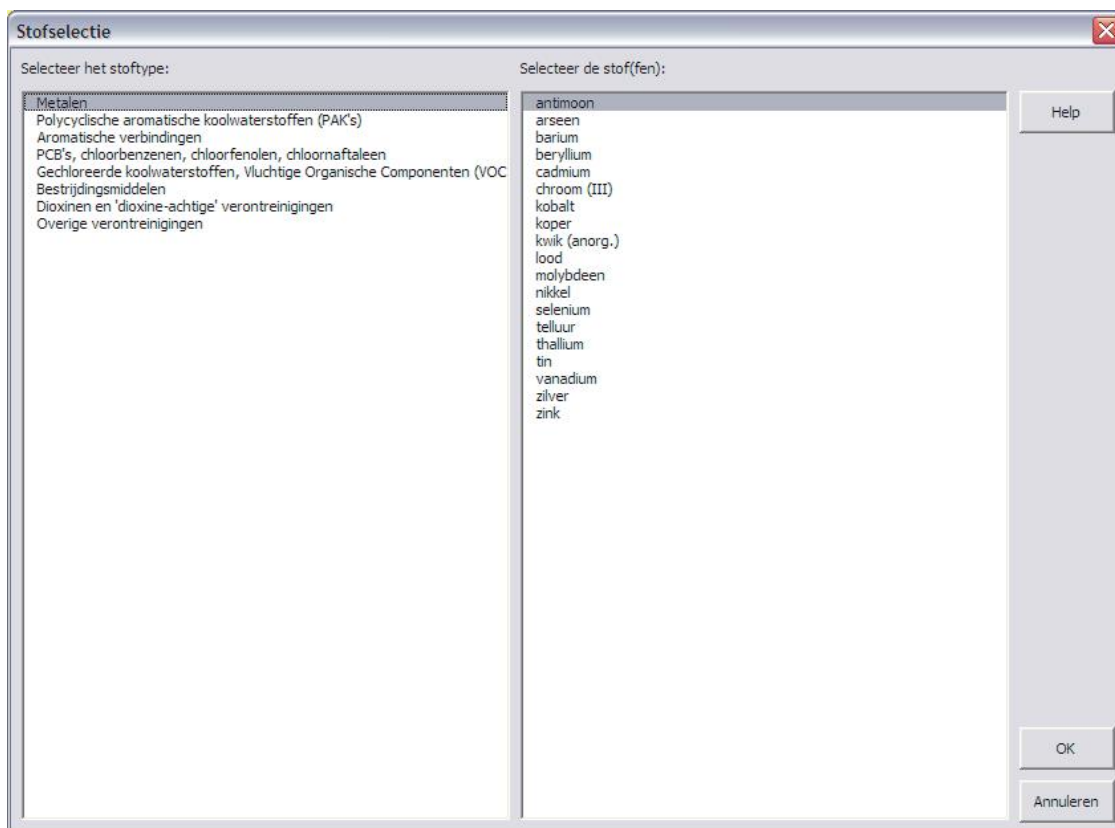
VELDPARAMETERS	locatie:	Voorbeeld
beschrijving	invoer	default rekenwaarde eenheid
WATERBODEM		
pH waterbodem		8,00 8,00 [-]
fractie organische koolstof waterbodem		0,058 0,058 [-]
% lutum waterbodem		25,0 25,0 %
volumieke massa van de droge waterbodem		1,30 1,30 [kg/dm3]
volumefractie water in waterbodem		0,40 0,40 [-]
ZWEVEND STOF		
fractie organische koolstof zwevend stof		0,116 0,116 [-]
% lutum zwevend stof		40,0 40,0 %
volumieke massa van droog zwevend stof		1,30 1,30 [kg/dm3]
volumefractie water in zwevend stof		0,40 0,40 [-]
zwevend stof gehalte oppervlaktewater		3,00E-02 3,00E-02 [g/dm3]
PARAMETERS VIS		
vetfractie vis		0,050 0,050 [kg vet/kg versgewicht]
drooggewichtfractie vis		0,100 0,100 [kg d.s./kg versgewicht]

Wanneer voor een parameter geen waarde wordt ingevoerd, dan vindt de risicobeoordeling plaats op basis van de defaultwaarde. De meeste parameters zullen zelden worden gewijzigd, behalve: het organisch koolstofgehalte als gemeten waarden worden ingevoerd voor organische contaminanten en het vetgehalte in vis als het gemeten gehalte in vis worden ingevoerd.

- ⇒ Met de keuzeknop [OK] wordt de risicobeoordeling vervolgd met het scherm van de *Stofselectie* (§3.1.4).
- ⇒ Met de keuzeknop [Help] wordt achtergrondinformatie m.b.t. het invoeren van de veldparameters getoond.

3.1.4 Stofselectie

Dit scherm biedt de mogelijkheid om de gemeten chemische stoffen te selecteren.

Voor het selecteren van stoffen dient eerst het stoftype (linker kolom) te worden gekozen, waarna één of meer stoffen (rechter kolom) kunnen worden geselecteerd. Hiervoor zijn twee mogelijkheden:

1. *Stoffen in een aaneengesloten rij:*
 - klik in de (rechter) kolom op de eerste gewenste stof;
 - houd de [shift]-toets ingedrukt en klik op de laatste gewenste stof.
2. *Stoffen niet in een aaneengesloten rij:*
 - klik in de (rechter) kolom op een gewenste stof;
 - houd de [ctrl]-toets ingedrukt en klik op de volgende gewenste stof(fen).

Het is niet mogelijk om stoffen van verschillende stoftypen tegelijk te selecteren. Na het klikken op [OK] komt de vraag of er nog meer stoffen geselecteerd moeten worden.

- ⇒ Met de keuzeknop [Ja] keert het programma terug naar het scherm voor de *Stofselectie* (§3.1.4). Hierin kunnen nu eventueel stoffen van een ander stoftype worden geselecteerd.
- ⇒ Met de keuzeknop [Nee] volgt het invoeren van de *Contaminantgegevens* (§3.1.5).

Bij selectie van het stoftype *Dioxinen en 'dioxine-achtige' verontreinigingen* wordt gevraagd of achtergrondinformatie moet worden getoond.

- ⇒ Met de keuzeknop [Help] wordt achtergrondinformatie m.b.t. de berekeningen met TEF getoond.
- ⇒ Met de keuzeknop [OK] keert het programma terug naar de *Stofselectie*.

3.1.5 Contaminantgegevens

Dit scherm biedt de mogelijkheid om de contaminantgegevens van de geselecteerde stoffen in te voeren. Dit vindt per stof plaats, waarbij rechtsboven te zien is welke stof dit betreft. Het wordt ook vermeld onder de invoertabel: voor metalen moeten gestandaardiseerde gehalten worden ingevoerd, omdat de Kd geldt voor gestandaardiseerde waarden. Voor organische contaminanten heeft het voorkeur om meetwaarden in te voeren inclusief de het gemeten gehalte organische koolstof.

CONTAMINANTGEGEVENS		locatie:	Test
		stof:	2,3',4,4',5-pentachloorbifeny (PCB 118)
beschrijving	invoer	default	rekenwaarde eenheid
totaalgehalte waterbodemb*		0,00E+00	0,00E+00 [ug/kg droge stof]
concentratie in zwevend stof		0,00E+00	0,00E+00 [ug/kg droge stof]
concentratie in oppervlaktewater		0,00E+00	0,00E+00 [ug/dm3]
gehalte in vis		0,00E+00	0,00E+00 [mg/kg vers product]
verdelingscoëfficiënt waterbodemb-oppervlaktewater		4,20E+04	4,20E+04 [dm3/kg]
verdelingscoëfficiënt zwevendstb-oppervlaktewater		8,40E+04	8,40E+04 [dm3/kg]

* Voor metalen dient het gestandaardiseerde gehalte ingevoerd te worden!

OK

- ⇒ Met de keuzeknop [OK] wordt de invoer van contaminantgegevens vervolgd met de volgende geselecteerde stof.
- ⇒ Met de keuzeknop [Help] wordt achtergrondinformatie m.b.t. het invoeren van de contaminantgegevens getoond.

Nadat alle contaminantgegevens zijn ingevoerd verschijnt een overzicht van de uitvoer.

Model:	SEDI/SOIL	Versie:	2.0
File:	C:\Userst...tSediSoil 2.0.1.xls	Datum:	17 november 2010
Naam:	Naam gebruiker	Tijd:	20:56
Bedrijf:	Naam bedrijf		
Naam locatie:	test		
Monsternummer:	123		
Scenario:	Visconsumptie van aal		
Motivatie:	-		
Opmerkingen:			

BODEMTYPE	
pH waterbodem	8,00 [-]
fractie organische koolstof waterbodem	0,058 [-]
% lutum waterbodem	25,0 %
volumieke massa van de droge waterbodem	1,30 [kg/dm ³]
volumefractie water in waterbodem	0,40 [-]
fractie organische koolstof zwevend stof	0,116 [-]
% lutum zwevend stof	40,0 %
volumieke massa van droog zwevend stof	1,30 [kg/dm ³]
volumefractie water in zwevend stof	0,40 [-]
zwevend stof gehalte oppervlaktewater	3,00E-02 [mg/dm ³]
PARAMETERS VIS	
vetpercentage vis	20%
drooggewichtfractie vis	0,36 [-]

SCENARIO (beschrijving)	oeverrecreatie en zwemmen [dagen/jaar]	viscons. kind [q/dag]	viscons. volwassene [q/dag]	viscons. eigen vangst (% totaal)
Visconsumptie van aal	0	1,5	5,0	100%

BEOORDELING LEVENSLANG GEMIDDELTE BLOOTSTELLING EN ONAANVAARDBAAR RISICO				
Contaminant	C-sediment [mg/kg d.r.]	blootstelling [(mg/kg l.s.)/d]	blootstelling /MTR	onaanvaardbaar risico
cadmium	1,00E+00	3,10E-08	6,21E-05	NEE
som 2,4'- en 4,4'-DDT	2,00E-03	4,75E-06	9,51E-03	NEE
som 2,4'- en 4,4'-DDE	3,00E-03	6,50E-06	1,30E-02	NEE
Additiviteit risico: DDD/DDE/DDT			2,25E-02	NEE
1,2,3,4,7,8,9-heptachloordibenzofuraan (PCDF 134)	3,00E-05	3,41E-08	3,41E-01	NEE
1,2,3,4,7,8-hexachloordibenzo-p-dioxine	3,00E-06	8,19E-09	8,19E-01	NEE
Additiviteit risico: Dioxines			1,16E+00	JA

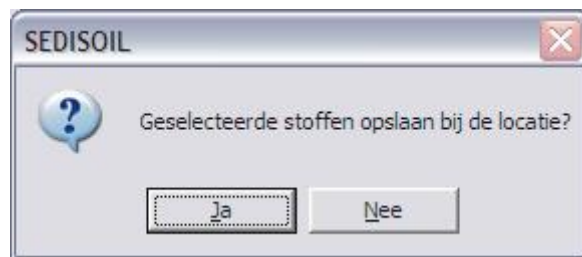
3.2 Opslaan locatie

De menuoptie *Opslaan* biedt de mogelijkheid om de ingevoerde en berekende gegevens van een locatie op te slaan in het databestand. Dit wordt in het programma gekozen via:

- *Handmatige invoer* → *Opslaan locatie*

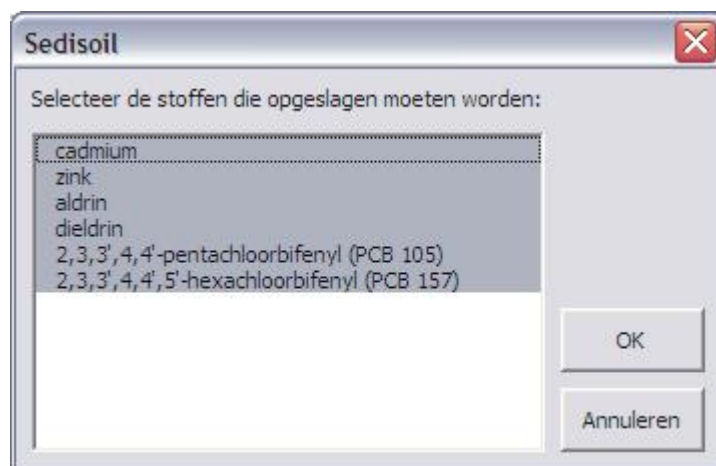
Vervolgens kan de naam van de locatie worden ingevoerd zoals deze moet worden opgeslagen.

- ⇒ Met de keuzeknop [OK] wordt gevraagd of de geselecteerde stoffen bij de locatie moeten worden opgeslagen (zie volgende afbeelding).
- ⇒ Met de keuzeknop [Annuleren] keert het programma terug naar het laatst geopende scherm, zonder hierbij de locatie te hebben opgeslagen.

- ⇒ Met de keuzeknop [Ja] kunnen de geselecteerde stoffen voor de betreffende locatie worden geselecteerd (zie volgende afbeelding).
- ⇒ Met de keuzeknop [Nee] keert het programma terug naar het laatst geopende scherm, zonder hierbij stofgegevens te hebben opgeslagen.

In de keuzelijst kan worden aangegeven welke stoffen behorende bij de locatie moeten worden opgeslagen. Standaard zijn alle stoffen behorende bij de locatie geselecteerd.

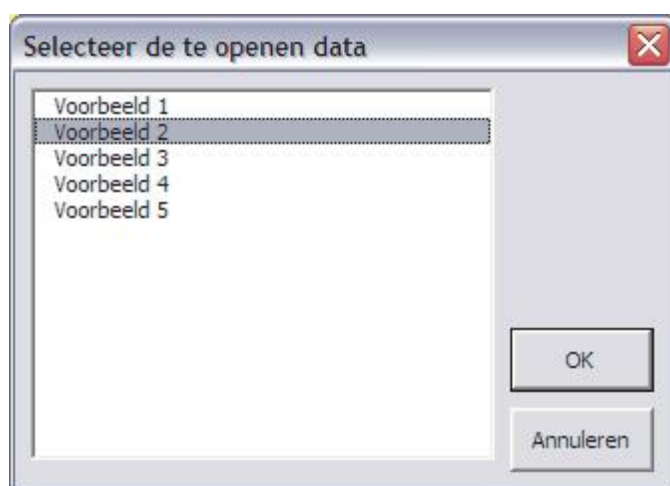
- ⇒ Met de keuzeknop [OK] worden de locatiegegevens (met bijbehorende contaminantgegevens) opgeslagen, waarna het programma terugkeert naar het laatst geopende scherm.
- ⇒ Met de keuzeknop [Annuleren] keert het programma terug naar het laatst geopende scherm, zonder hierbij stofgegevens te hebben opgeslagen.

3.3 Openen bestaande locatie

De menuoptie *Openen* biedt de mogelijkheid om opgeslagen gegevens van een reeds aangemaakte locatie weer te gebruiken. Dit wordt in het programma gekozen via:

- *Handmatige invoer* → *Openen locatie*

Vervolgens kan de gewenste locatie worden geselecteerd uit de verschillende opgeslagen locaties in het databestand.

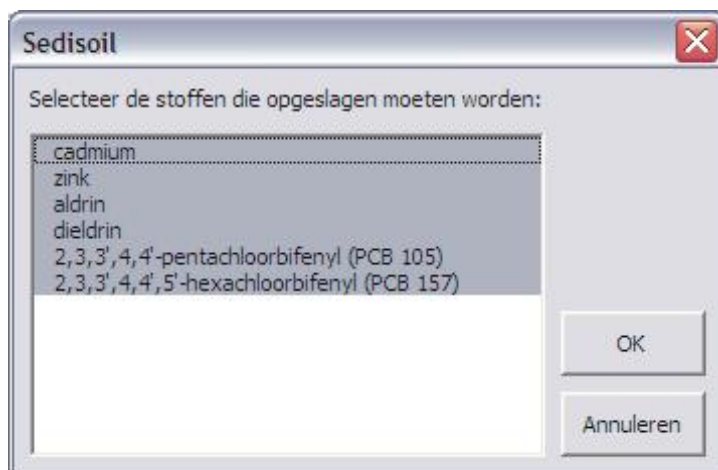
- ⇒ Met de keuzeknop [OK] wordt de geselecteerde locatie geopend. (zie volgende afbeelding)
- ⇒ Met de keuzeknop [Annuleren] keert het programma naar het laatst geopende scherm, zonder hierbij een locatie te hebben geopend.

Bij het openen van de geselecteerde locatie wordt gevraagd of de bij de locatie opgeslagen stoffen opgehaald moeten worden.

- ⇒ Met de keuzeknop [Ja] volgt een lijst van stoffen behorende bij de locatie (zie volgende afbeelding)
- ⇒ Met de keuzeknop [Nee] worden alleen de locatiegegevens en veldparameters opgehaald, zonder de opgeslagen stoffen. Vervolgens wordt het scherm voor de *Stofselectie* (§3.1.4) geopend.

In de lijst met stoffen behorende bij de locatie kan worden aangegeven welke stoffen overgezet moeten worden. Standaard zijn alle stoffen behorende bij de locatie geselecteerd.

- ⇒ Met de keuzeknop [OK] vervolgt het programma met het (korte) uitvoerscherm.
- ⇒ Met de keuzeknop [Annuleren] worden alleen de locatiegegevens en veldparameters opgehaald, zonder de opgeslagen stoffen. Vervolgens wordt het scherm voor de *Stofselectie* (§3.1.4) geopend.

3.4 Opslaan eerder bewaarde locatie

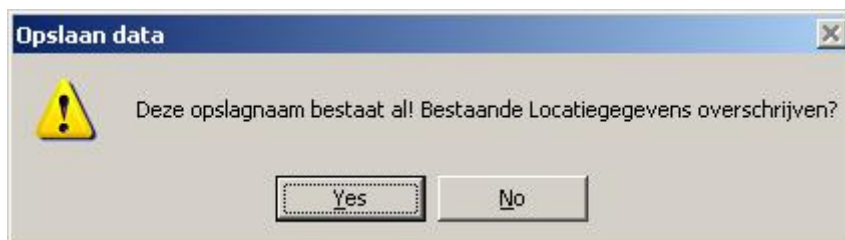
Nadat de gegevens van een eerder bewaarde locatie zijn gewijzigd, kan de locatie worden opgeslagen onder de bestaande naam (§3.4.1) of onder een andere naam (§3.4.2).

3.4.1 Onder bestaande naam

De menuoptie *Opslaan* biedt de mogelijkheid om opgeslagen gegevens van een reeds aangemaakte locatie onder de bestaande naam op te slaan in het databestand. Dit wordt in het programma gekozen via:

- *Handmatige invoer* → *Opslaan locatie*

Vervolgens wordt een bevestiging gevraagd.

- ⇒ Met keuzeknop [Ja] worden de bestaande gegevens van de locatie overschreven met de gewijzigde gegevens.
- ⇒ Met de keuzeknop [Nee] keert het programma terug naar het laatst geopende scherm, zonder hierbij gegevens te hebben opgeslagen.

3.4.2 Onder nieuwe naam

De menuoptie *Opslaan als...* biedt de mogelijkheid om opgeslagen gegevens van een reeds aangemaakte locatie onder een nieuwe naam op te slaan in het databestand. Hierdoor blijven de oude gegevens van de locatie bewaard. Dit wordt in het programma gekozen via:

- *Handmatige invoer* → *Opslaan als locatie*

Vervolgens kan de naam van de locatie worden ingevoerd, zoals deze moet worden opgeslagen.

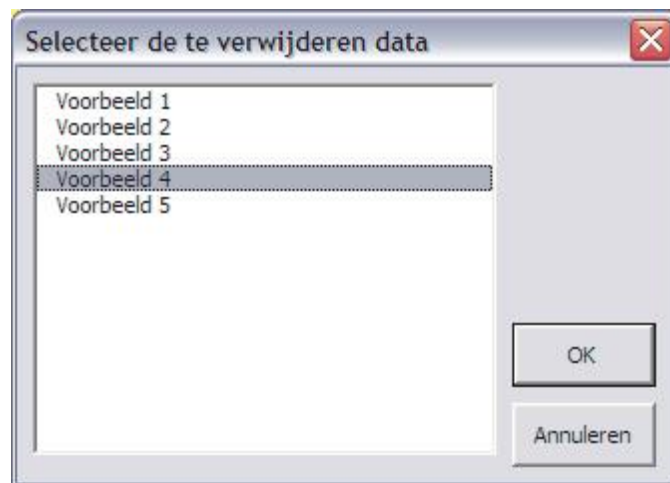
- ⇒ Met de keuzeknop [OK] worden de locatiegegevens (met contaminantgegevens) opgeslagen in het databestand.
- ⇒ Met de keuzeknop [Annuleren] keert het programma terug naar het laatst geopende scherm, zonder hierbij gegevens te hebben opgeslagen.

3.5 Verwijderen van een locatie

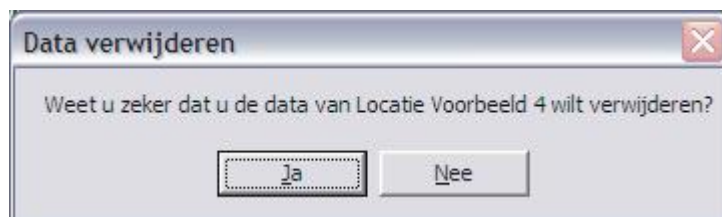
De menuoptie *Verwijderen* biedt de mogelijkheid om een opgeslagen locatie te verwijderen uit het databestand. Dit wordt in het programma gekozen via:

- *Handmatige invoer* → *Verwijderen locatie*

Vervolgens kan de gewenste locatie worden geselecteerd uit de verschillende opgeslagen locaties in het databestand.

- ⇒ Met de keuzeknop [Ja] wordt een bevestiging gevraagd (zie volgende afbeelding).
- ⇒ Met de keuzeknop [Nee] keert het programma terug naar het laatst geopende scherm, zonder hierbij de geselecteerde locatie te hebben verwijderd.

- ⇒ Met de keuzeknop [Ja] worden de gegevens van de betreffende locatie verwijderd uit het databestand.
- ⇒ Met de keuzeknop [Nee] keert het programma terug naar het laatst geopende scherm, zonder hierbij de geselecteerde locatie te hebben verwijderd.

4 Wijzigen gegevens

De menuoptie *Wijzigen gegevens* biedt de mogelijkheid om tijdens de risicobeoordeling bestaande gegevens te wijzigen. Dit is mogelijk voor de *Algemene gegevens* (§4.1), de *Algemene locatiegegevens* (§4.2), het *Scenario* (§4.3), de *Veldparameters* (§4.4), de *Contaminantgegevens* (§4.5) en de *Stofselectie* (§4.6). Deze menuopties zijn alleen beschikbaar wanneer de risicobeoordeling geheel is doorlopen.

4.1 Algemene gegevens

De menuoptie *Algemene gegevens* biedt de mogelijkheid om de namen van de gebruiker en van het bedrijf te wijzigen. De overige velden zijn niet te wijzigen.

- ⇒ Met de keuzeknop [OK] keert het programma terug naar het uitvoerscherm, waarbij de gewijzigde gegevens zijn doorgevoerd.
- ⇒ Met de keuzeknop [Annuleren] keert het programma terug naar het uitvoerscherm, zonder hierbij gegevens te hebben veranderd.

4.2 Algemene locatiegegevens

De menuoptie *Algemene locatiegegevens* biedt de mogelijkheid om de naam van de locatie, het monsternummer/code en eventuele opmerkingen te wijzigen en/of toe te voegen.

- ⇒ Met de keuzeknop [Help] wordt achtergrondinformatie m.b.t. het invoeren van de algemene locatiegegevens getoond.
- ⇒ Met de keuzeknop [OK] keert het programma terug naar het uitvoerscherm, waarbij de gewijzigde gegevens zijn doorgevoerd.
- ⇒ Met de keuzeknop [Annuleren] keert het programma terug naar het uitvoerscherm, zonder hierbij gegevens te hebben veranderd.

4.3 Scenario wijzigen

De menuoptie *Scenario wijzigen* biedt de mogelijkheid om het gekozen scenario te veranderen.

- ⇒ Met de keuzeknop [Help] wordt achtergrondinformatie m.b.t. de selectie van het gewenste scenario getoond.
- ⇒ Met de keuzeknop [OK] vindt op basis van het gewijzigde scenario een nieuwe risicobeoordeling plaats, gevolgd door het (korte) uitvoerscherm.

- ⇒ Met de keuzeknop [Annuleren] keert het programma terug naar het uitvoerscherm, zonder hierbij gegevens te hebben veranderd.

4.4 Veldparameters wijzigen

De menuoptie *Veldparameters wijzigen* biedt de mogelijkheid om de parameters voor waterbodem, zwevend stof en vis te wijzigen.

- ⇒ Met de keuzeknop [OK] vindt op basis van de aangepaste veldparameters een nieuwe risicobeoordeling plaats, gevolgd door het (korte) uitvoerscherm.
- ⇒ Met de keuzeknop [Annuleren] keert het programma terug naar het uitvoerscherm, zonder hierbij gegevens te hebben veranderd.

4.5 Gegevens stoffen wijzigen

De menuoptie *Gegevens stoffen wijzigen* biedt de mogelijkheid om de reeds ingevoerde contaminantgegevens te wijzigen of om contaminantgegevens van andere comparimenten toe te voegen. Hierbij kunt u aangeven voor welke stoffen de contaminantgegevens (in sediment, zwevend stof of gehalten in vis) moeten worden gewijzigd.

- ⇒ Met de keuzeknop [OK] wordt de invoer van contaminantgegevens vervolgd met de volgende geselecteerde stof (zie ook §3.1.5).
- ⇒ Met de keuzeknop [Annuleren] keert het programma terug naar het uitvoerscherm, zonder gegevens te hebben veranderd.

Nadat de gegevens van alle geselecteerde stoffen zijn ingevoerd, wordt gevraagd of nog meer stoffen moeten worden geselecteerd.

- ⇒ Met de keuzeknop [Ja] keert het programma terug naar het scherm voor de *Stofselectie* (zie ook §3.1.4). Hierin kunnen nu eventueel stoffen van een ander stoftype worden geselecteerd.
- ⇒ Met de keuzeknop [Nee] vindt op basis van de aangepaste contaminantgegevens een nieuwe risicobeoordeling plaats, gevolgd door het (korte) uitvoerscherm.

4.6 Stofselectie wijzigen

De menuoptie *Stofselectie wijzigen* biedt de mogelijkheid om stoffen aan de selectie toe te voegen of een nieuwe selectie te maken. De nieuwe stoffen worden automatisch onderaan de tabel in het (korte) uitvoerscherm toegevoegd.

- ⇒ Met de keuzeknop [OK] vervolgt de risicobeoordeling met het scherm van de *Stofselectie* (§3.1.4).
- ⇒ Met de keuzeknop [Annuleren] keert het programma terug naar het uitvoerscherm.

5 Automatische invoer van iBeverbestanden

Het programma iBever is bedoeld voor iedereen die met 'natte' meetgegevens werkt, inclusief waterbodem- en baggergegevens. Waterbeheerders verwerken veelal grote aantallen meetgegevens, welke moeten worden ingewonnen, bewerkt, opgeslagen en getoets aan regelgeving. iBever zorgt hiervoor en sluit aan op andere systemen in het waterbeheer.

5.1 Kenmerken iBeverbestand

In SediSoil 2.0 is het mogelijk om iBeverbestanden te importeren. Hiervoor dient het iBeverbestand aan de volgende voorwaarden te voldoen:

- Het bestand staat in *Accessformaat* (extensie *.mdb*);
- Het bestand is aanwezig in de (sub)map *Beverbestanden* (zie ook §1.2);
- De benodigde kolommen zijn:

<i>mpn_mpnomsch</i>	Locatienaam
<i>mps_domgwcod</i>	Code stofnaam
<i>mwa_mwawrden</i>	Meetwaarden
<i>mep_domgwcod</i>	Eenheid (mg/kg of ug/kg)
<i>mbm_domgwcod</i>	Meetwaarden ('NVT') of gestandaardiseerde gehalten ('GSDDSD').

In de exporttabel staan bovenstaande gegevens weergegeven in *BeverExport*. Voor metalen zoekt SediSoil naar GSDDSD waarden, terwijl voor organische verontreinigingen naar NVT-waarden wordt gezocht. Vervolgens moet de gebruiker nog wel het gemeten organisch koolstofgehalte apart invoeren.

5.2 Het importeren van een iBeverbestand

De menuoptie iBeverbestand importeren biedt de mogelijkheid om opgeslagen gegevens in iBever te importeren in SediSoil. Dit wordt in het programma gekozen via:

- *Automatische invoer -> iBeverbestand importeren*

Vervolgens kan het gewenste iBeverbestand (met extensie *.mdb*) in de (sub)map *Beverbestanden* worden geselecteerd.

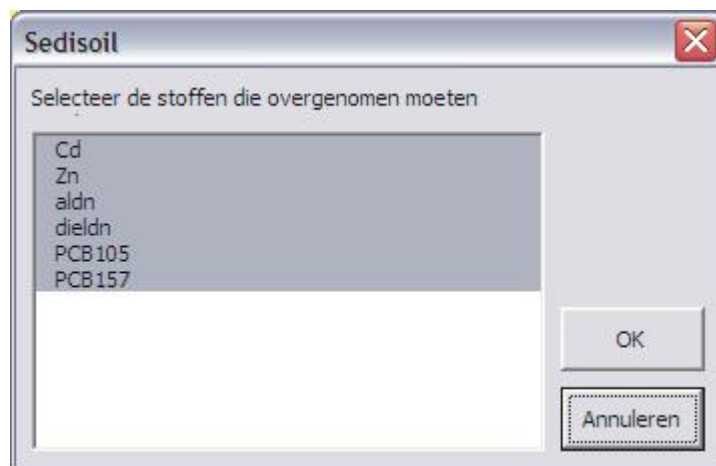
- ⇒ Met de keuzeknop [OK] wordt het geselecteerde iBeverbestand geopend. (zie volgende afbeelding)
- ⇒ Met de keuzeknop [Annuleren] keert het programma naar het laatst geopende scherm, zonder hierbij een iBeverbestand te hebben geopend.

Verder kan de gewenste locatie worden geselecteerd uit de verschillende opgeslagen locaties in het iBeverbestand.

- ⇒ Met de keuzeknop [OK] wordt de geselecteerde locatie geopend. (zie volgende afbeelding)
- ⇒ Met de keuzeknop [Annuleren] keert het programma naar het laatst geopende scherm, zonder hierbij een locatie te hebben geopend.

Van de gekozen locatie kunnen vervolgens de gewenste stoffen worden geselecteerd uit de verschillende opgeslagen stoffen in het iBeverbestand. Standaard zijn alle stoffen geselecteerd.

- ⇒ Met de keuzeknop [OK] worden de geselecteerde stoffen (met bijbehorende meetwaarden) en de locatiennaam uit het iBeverbestand gekopieerd voor de risicobeoordeling in SediSoil. Hierna volgt het (korte) uitvoerscherm.
- ⇒ Met de keuzeknop [Annuleren] keert het programma terug naar startscherm.

5.3 Problemen importeren iBeverbestand

5.3.1 Geen bestanden gevonden

Bij het importeren van een iBeverbestand kan door SediSoil een foutmelding worden geven dat geen bestanden zijn gevonden, gevolgd met een melding dat het importeren van de iBeverbestanden niet gelukt is.

In dit geval zijn de mogelijke oorzaken:

1. De (sub)map heeft niet de naam *Beverbestanden*;
2. De (sub)map *Beverbestanden* is leeg.

5.3.2 Uitlezen iBeverdatabase niet gelukt

Bij het importeren van een iBeverbestand, waarbij wel de keuzelijst met de te importeren beverbestanden wordt verkregen, kan na het maken van een keuze door SediSoil een foutmelding worden gegeven dat het uitlezen van de iBeverdatabase niet gelukt is.

In dit geval zijn de mogelijke oorzaken:

1. Het gekozen bestand heeft geen *Accessformaat* (met extensie *.mdb*);
2. De exporttabel heeft niet de naam *BeverExport*.

5.3.3 Geen gestandaardiseerde stoffen aangetroffen

SediSoil kan na de locatiekeuze een foutmelding geven dat geen gestandaardiseerde stoffen zijn aangetroffen.

In dit geval is voor geen van de aanwezige stoffen in de kolom *mbm_domgwcod* de code GSDDSD aangetroffen.

6 Uitvoer

Nadat alle gegevens van de locatie (met bijbehorende contaminantgegevens) zijn ingevoerd, volgt automatisch het korte overzicht (§6.1). Naast het korte overzicht is het ook mogelijk te kiezen voor een volledig overzicht (§6.2). Deze menuopties zijn alleen beschikbaar wanneer de risicobeoordeling geheel is doorlopen.

Noot: indien voor een stof geen blootstelling kan worden berekend, wordt in de tabel de afkorting 'N.B.' (= niet berekend) gebruikt.

6.1 Kort overzicht

De menuoptie *Kort overzicht* toont de volgende gegevens:

- algemene gegevens;
- algemene locatiegegevens;
- veldparameters;
- scenario;
- uitkomsten risicobeoordeling.

Dit wordt in het programma gekozen via:

• <i>Uitvoer -> Kort overzicht</i>

6.2 Volledig overzicht

De menuoptie *Volledig overzicht* toont hetzelfde als het korte overzicht, uitgebreid met de volgende gegevens:

- procentuele bijdrage van de blootstellingroutes;
- blootstelling voor volwassenen en kinderen;
- concentraties in verschillende milieucompartimenten;
- stofgegevens waarop de blootstellingberekeningen zijn gebaseerd.

Dit wordt in het programma gekozen via:

• <i>Uitvoer -> Volledig overzicht</i>

6.3 Grafieken

De menuoptie *Grafieken* biedt de mogelijkheid om staafdiagrammen van de geselecteerde stoffen behorende bij een locatie te maken, waarin de procentuele bijdrage van de verschillende routes staat geïllustreerd. Dit wordt in het programma gekozen via:

• <i>Uitvoer -> Grafieken</i>

Vervolgens kunnen de gewenste stoffen worden geselecteerd. Vanwege de leesbaarheid kunnen per grafiek maximaal 4 stoffen worden getoond.

⇒ Met de keuzeknop [OK] wordt de grafiek getoond.

⇒ Met de keuzeknop [Annuleren] keert het programma terug naar het laatst geopende scherm.

Op het grafiekblad wordt met de keuzeknop [Terug] teruggegaan naar het uitvoerscherm. Dit kan eventueel ook via het menu.

7 Printen

De berekende gegevens in SediSoil zijn rechtstreeks te printen. Hiervoor kan worden gekozen uit een kort rapport (§7.1) of een volledig rapport (§7.2). Deze menuopties zijn alleen beschikbaar wanneer de risicobeoordeling geheel is doorlopen.

7.1 Kort rapport

De menuoptie *Kort rapport* biedt de mogelijkheid om een afdruk te maken van het korte overzicht (zie ook §6.1). Dit wordt in het programma gekozen via:

- *Printen -> Kort rapport*

Gebruikersversie - SEDI SOIL

Volgende Vorige In/Afuitzoomen Afdrukken Instellen Marges Pagina-eindevoorbeeld Sluiten Help

Model:	SEDI SOIL (t.b.v. Wer Bodembescherming (WBB))	Versie:	2.0
File:	C:\Documents and Settings\... \SediSoil 2.0 (WBB).xls	Datum:	7 januari 2008
Naam:	B.M. Rusc	Tijd:	11:22
Bedrijf:	RWS-Waterdienst		
Naam locatie:	Voorbeeld		
Monsternummer:	VBI		
Scenario:	Water met recreatie i.o.m. consumptie van matig vette vis (deels uit eigen vangst)		
Motivatie:	-		
Opmerkingen:			

BODEMTYPE

pH waterbodem	8,00 s
fractie organische koolstof waterbodem	0,058 s
% lutum waterbodem	25,0 %
volumieke massa van de droge waterbodem	1,30 (kg/cm³)
volumefractie water in waterbodem	0,40 s
fractie organische koolstof zwend stof	0,110 s
% lutum zwend stof	40,0 %
volumieke massa van droog zwend stof	1,30 (kg/cm³)
volumefractie water in zwend stof	0,40 s
zwend stof gehalte oppervlaktewater	3,00E-02 (mg/cm³)

PARAMETERS VIS

vetfractie vis	0,050 (kg vet/kg vis)
drooggewichtfractie vis	0,100 (kg d.s./kg vis)

SCENARIO (beschrijving)

	deelnemers en zwemmen (gehele)	viscons. KMD (kg/dag)	viscons. volwassen (kg/dag)	viscons. eigen vangst (% van de)
Water met recreatie i.o.m. consumptie van matig vette vis (deels uit eigen vangst)	30	15,0	55,0	50%

BEDOORDELING LEVENSLANGS GEMIDDELTE BLOOTSTELLING EN ONAANVAARBAAR RISICO

Contaminant	C-sediment (mg/kg d.s.)	blootstelling (mg/kg l.v./d)	blootstelling MTR	onaanv. risico
cadmium	5,28E+02	2,68E-05	5,38E-02	NEE
zink	9,32E+02	5,11E-03	1,02E-02	NEE
aldrin	6,00E-03	2,38E-04	2,38E+00	JA
dieldrin	1,20E-03	1,07E-05	1,07E-01	NEE
2,3,3',4,4'-pentachloorbifeny (PCB 105)	3,20E-01	6,85E-05	1,03E+00	JA
2,3,3',4,4'-hexachloorbifeny (PCB 157)	4,65E-01	2,47E-05	3,70E-01	NEE
Additief risico:	Dioxines		1,40E+00	JA
Additief risico:	Dins		2,50E+00	JA

Pag. 1 van 1

Na het selecteren van de keuzeknop [Afdrukken], keert het programma automatisch terug naar het (korte) uitvoerscherm.

7.2 Volledig rapport

De menuoptie *Volledig rapport* biedt de mogelijkheid om een afdruk te maken van het volledige overzicht (zie ook §6.2). Dit wordt in het programma gekozen via:

- *Printen -> Volledig rapport*

Gebruikersversie - SEDI SOIL

Volgende Vorige In/uitzoomen Afdrukken Instellen Marges Pagina-eindevoorbeeld Sluiten Help

Model:	SEDI SOIL (z.b.v. Wer Bodembescherming (WBB))	Versie:	2.0
File:	C:\Documents and Settings\...SediSol 2.0 (WBB)\...	Datum:	7 januari 2008
Naam:	B.M. Roosh	Tijd:	11:22
Bedrijf:	RWS-Waterdienst		
Naam locatie:	Voorbeeld		
Monsternummer:	VE1		
Scenario:	Water met recreatie i.c.m. consumptie van matig vette vis (deels uit eigen vangst)		
Motivatie:			
Opmerkingen:			

BODENTYPE	
pH waterbodem	8.00 (s)
fractie organische koolstof waterbodem	0.058 (s)
% lutum waterbodem	25.0 (s)
volumieke massa van de droge waterbodem	1.30 (kg/cm³)
volumefractie water in waterbodem	0.40 (s)
fractie organische koolstof zand	0.118 (s)
% lutum zand	40.0 (s)
volumieke massa van droog zand	1.30 (kg/cm³)
volumefractie water in zand	0.40 (s)
zand	3.00E-02 (kg/cm³)

PARAMETERS VIS	
vetfractie vis	0.050 (kg vet/kg vis)
drooggewichtfractie vis	0.100 (kg s.s./kg vis)

SCENARIO (beschrijving)	oeverrecreatie en zwemmen (deelnemer)	viscons. kind (g/dag)	viscons. volwassene (g/dag)	viscons. eigen vangst (% score)
Water met recreatie i.c.m. consumptie van matig vette vis (deels uit eigen vangst)	30	15.0	55.0	50%

BEDOORDELING LEVENSLANG GEMIDDELD BLOOTSTELLING EN OMAMVAAR ROBAAR RISICO				
Contaminant	C-sediment (mg/kg s.s.)	Blootstelling (mg/kg i.v.d.)	Blootstelling /MTR	oorsn. risico
cadmium	5.28E+02	2.68E-05	5.35E-02	NEE
zink	9.32E+02	5.11E-03	1.02E-02	NEE
aldrin	6.00E-03	2.35E-04	2.35E-00	JA
dieldrin	1.20E-03	1.07E-05	1.07E-01	NEE
2,3,3',4,4'-pentachloorbifeny (PCB 105)	3.20E-01	6.85E-05	1.03E+00	JA
2,3,3',4,4',5-hexachloorbifeny (PCB 157)	4.65E-01	2.47E-05	3.70E-01	NEE
Additief risico:	Diogenes	1.40E+00	JA	
Additief risico:	Drins	2.50E+00	JA	

PROCENTUELE BIJDRAGE VAN DE VERSCHILLENDE BLOOTSTELLINGSROUTES AAN DE LEVENSLANG GEMIDDELD DAGELIJKSE BLOOTSTELLING							
Contaminant	C-sediment (mg/kg s.s.)	ingeste sediment	ingeste opp. water	ingeste zw. stof	derm. opn. via sediment	derm. opn. via opp. water	consumptie via
cadmium	5.28E+02	-	1.75%	6.83%	-	-	91.41%
zink	9.32E+02	-	0.02%	0.05%	-	-	99.92%
aldrin	6.00E-03	-	-	-	0.09%	-	99.90%

Pag. 1 van 2

Gebruikersversie - SEDI SOIL

Volgende Vorige In/uitzoomen Afdrukken Instellen Marges Pagina-eindevoorbeeld Sluiten Help

dieldrin	1.20E-03	-	-	-	-	0.28%	99.74%
2,3,3',4,4'-pentachloorbifeny (PCB 105)	3.20E-01	-	-	-	0.11%	0.18%	99.71%
2,3,3',4,4',5-hexachloorbifeny (PCB 157)	4.65E-01	-	-	-	0.44%	0.10%	99.46%

BLOOTSTELLING VOOR KIND EN VOLWASSEN					
Contaminant	C-sediment (mg/kg s.s.)	Blootst. kind (mg/kg i.v.d.)	Blootst. kind /MTR	Blootst. volw. (mg/kg i.v.d.)	Blootst. volw. /MTR
cadmium	5.28E+02	3.85E-05	7.73E-02	2.87E-05	5.14E-02
zink	9.32E+02	6.37E-03	1.27E-02	5.00E-03	9.99E-03
aldrin	6.00E-03	2.97E-04	2.97E+00	2.33E-04	2.33E+00
dieldrin	1.20E-03	1.34E-05	1.34E-01	1.05E-05	1.05E-01
2,3,3',4,4'-pentachloorbifeny (PCB 105)	3.20E-01	6.85E-05	4.27E+04	6.70E-05	3.35E+04
2,3,3',4,4',5-hexachloorbifeny (PCB 157)	4.65E-01	3.08E-05	1.53E+04	2.41E-05	1.21E+04

CONCENTRATIES IN DE DIVERSE MILIEUCOMPARTIMENTEN					
Contaminant	C-sediment (mg/kg s.s.)	C-opp. water (mg/cm³)	C-zw. stof (mg/kg s.s.)	C-vis (mg/kg s.s.)	max. watertg. (mg/cm³)
cadmium	5.28E+02	6.09E-03	7.51E+02	6.09E-02	1.23E+05
zink	9.32E+02	1.27E-02	1.40E+03	1.27E+01	3.44E+05
aldrin	6.00E-03	1.15E-05	1.20E-02	5.94E-01	1.70E-02
dieldrin	1.20E-03	2.12E-06	2.40E-03	2.08E-02	1.95E-01
2,3,3',4,4'-pentachloorbifeny (PCB 105)	3.20E-01	3.40E-06	5.32E-01	1.70E-01	3.40E-03
2,3,3',4,4',5-hexachloorbifeny (PCB 157)	4.65E-01	1.22E-06	2.58E-01	6.10E-02	1.22E-03

STOFGEVEENS WAAROP DE BLOOTSTELLINGSBEREKENINGEN ZIJN GEBASEERD								
Contaminant	M (g/mol)	S (g/mol)	log Kow	Koc	Kd-sed. (dkg/kg)	Kd-zw. stof (dkg/kg)	BCF vis (mg/kg i.v.d.)	pKa
cadmium	1.12E+02	1.05E+03	-	-	6.87E+04	1.30E+05	1.00E+01	-
zink	6.54E+01	5.20E+03	-	-	7.33E+04	1.10E+05	1.00E+03	-
aldrin	3.85E+02	4.68E+05	6.50E+00	8.71E+03	5.05E+02	1.01E+03	5.00E+04	-
dieldrin	3.81E+02	5.13E+04	5.40E+00	9.77E+03	5.97E+02	1.13E+03	1.20E+04	-
2,3,3',4,4'-pentachloorbifeny (PCB 105)	3.20E+02	1.04E+05	6.75E+00	1.35E+05	7.82E+04	1.55E+05	5.00E+04	-
2,3,3',4,4',5-hexachloorbifeny (PCB 157)	3.81E+02	3.38E+05	7.00E+00	1.82E+05	1.05E+05	2.11E+05	5.00E+04	-

Pag. 2 van 2

Na het selecteren van de keuzeknop [Afdrukken], keert het programma automatisch terug naar het (lange) uitvoerscherm.

8 Exporteren

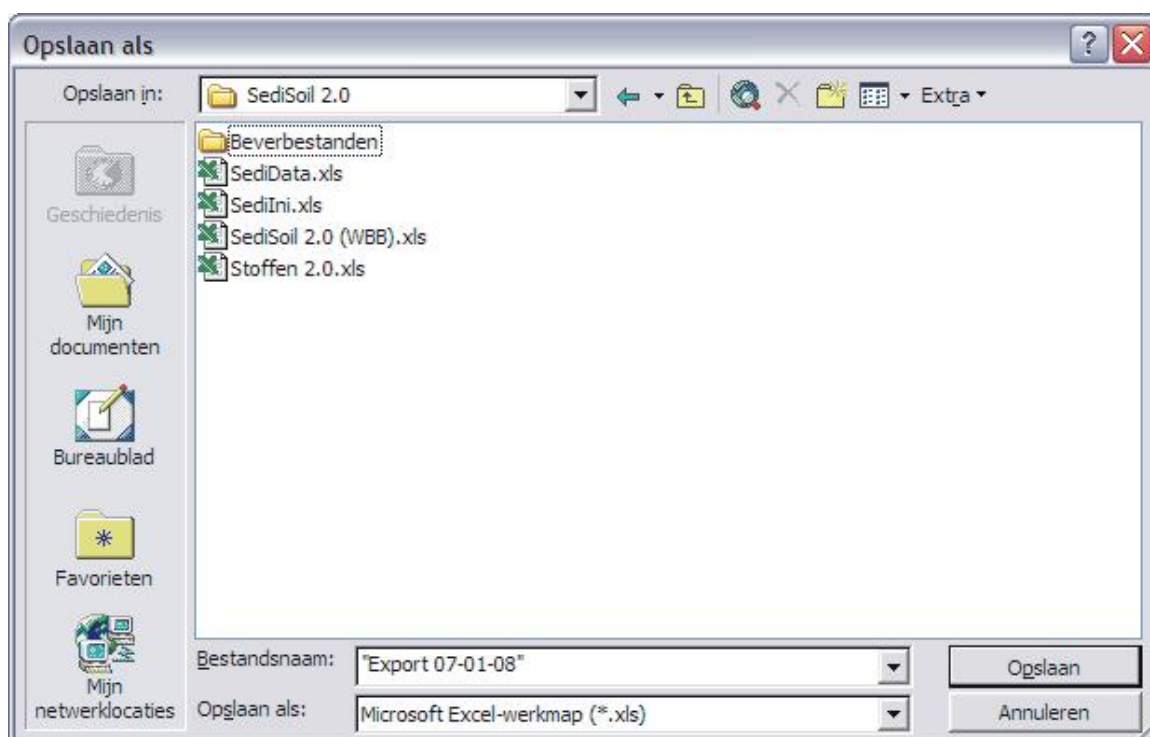
Voor het exporteren van de gegevens in SediSoil kan worden gekozen uit twee typen bestanden: Excel-formaat (§8.1) en Word-formaat (§8.2). Deze menuopties zijn alleen beschikbaar wanneer een locatie geheel is doorlopen.

8.1 Naar Ms-Excel

De menuoptie *Overzicht naar Excel* biedt de mogelijkheid om het korte uitvoerscherm te exporteren naar een bestand in Excel-formaat. Dit wordt in het programma gekozen via:

- *Exporteren* → *Overzicht naar Excel*

Vervolgens kan de gewenste bestandsnaam worden ingevoerd.

- ⇒ Met de keuzeknop [Opslaan] wordt het korte overzichtscherm naar het opgegeven Excel-bestand gekopieerd en opgeslagen. Hierna vind een bevestiging plaats (zie volgende afbeelding).
- ⇒ Met de keuzeknop [Annuleren] keert het programma terug naar het uitvoerscherm, zonder hierbij gegevens te hebben geëxporteerd.

Wanneer u met dit bestand verder wilt werken kunt u SediSoil het beste afsluiten en het Exportbestand daarna openen.

Wanneer het exporteren niet is gelukt verschijnt de volgende melding:

Mogelijke oorzaken zijn:

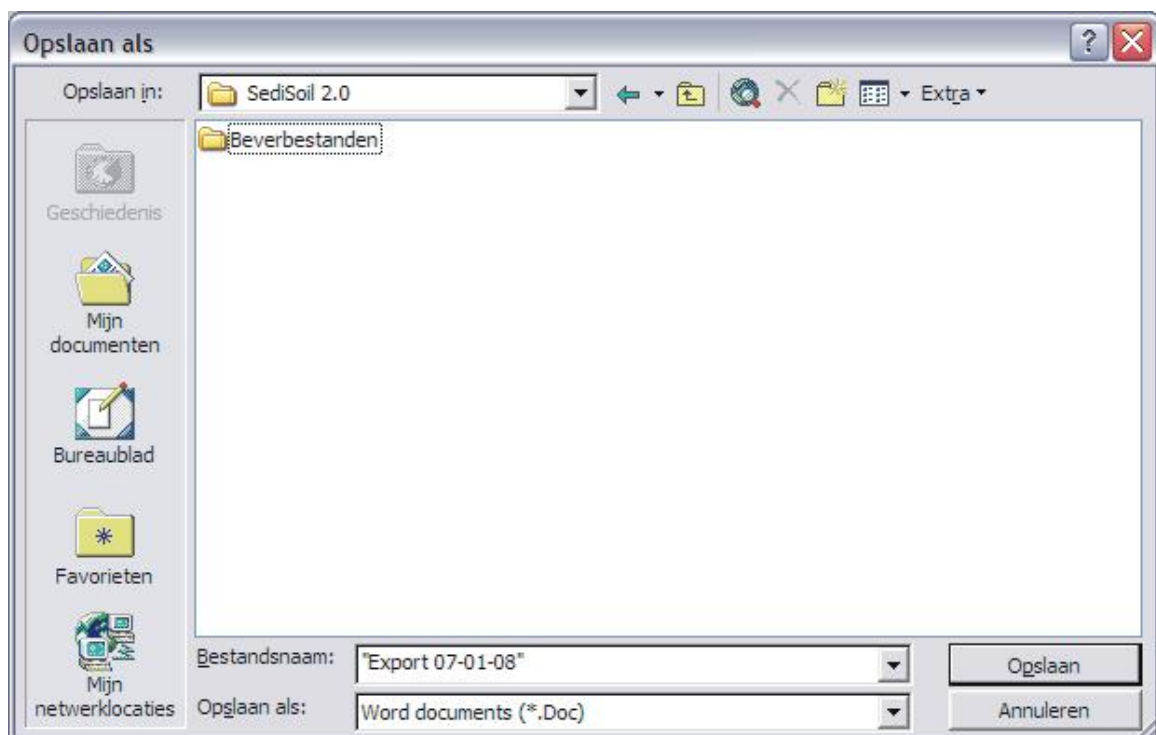
- Geen (geldige) bestandsnaam ingevuld;
- De keuzeknop [Annuleren] ingedrukt in plaats van [Opslaan].

8.2 Naar Ms-Word

De menuoptie *Overzicht naar Word* biedt de mogelijkheid om zowel het korte als het volledige uitvoerscherm te exporteren naar een bestand in Word-formaat. Dit wordt in het programma gekozen via:

- *Exporteren –> Overzicht naar Word*

Vervolgens kan de gewenste bestandsnaam worden ingevoerd.

- ⇒ Met de keuzeknop [Opslaan] wordt het overzichtscherf naar het opgegeven Word-bestand gekopieerd en opgeslagen. Hierna vindt een bevestiging plaats (zie volgende afbeelding).
- ⇒ Met de keuzeknop [Annuleren] keert het programma terug naar het uitvoerscherm, zonder hierbij gegevens te hebben geëxporteerd.

Afhankelijk van het gebruik van een eventuele virusscanner en dan met name een scriptblokker kan het voorkomen dat tijdens het exporteren een melding verschijnt in de trant van "*Verdacht script ontdekt*". Kies voor het toestaan van het script en het exporteren zal worden afgerond.

Wanneer het exporteren niet is gelukt verschijnt de volgende melding:

Mogelijke oorzaken zijn:

- Geen (geldige) bestandsnaam ingevuld;
- De keuzeknop [Annuleren] ingedrukt in plaats van [Opslaan];
- Een scriptblokker o.i.d. houdt het script tegen waarmee Ms-Excel de aansturing regelt voor Ms-Word. Neem in dit geval contact op met de locale systeembeheerder.

9 Help

9.1 De gebruikershandleiding

De menuoptie *Gebruikershandleiding* opent automatisch voorliggende gebruikershandleiding in Ms-Word. Dit wordt in het programma gekozen via:

- *Help –> Gebruikershandleiding*

Dit document beschrijft (voornamelijk) de technische werking van het computermodel.

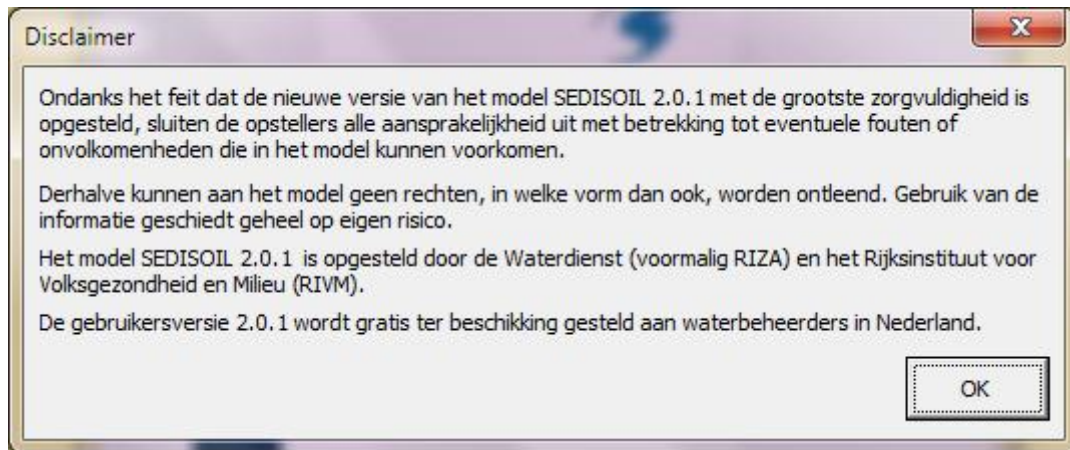
9.2 Programma-informatie

De menuoptie *Info* geeft informatie over het programma SediSoil 2.0. Dit wordt in het programma gekozen via:

- *Help –> Info*

- ⇒ Met de keuzeknop [Disclaimer] wordt de disclaimer getoond (zie volgende afbeelding).
- ⇒ Met de keuzeknop [OK] keert het programma terug naar het laatst geopende scherm.

⇒ Met de keuzeknop [OK] keert het programma terug naar het infoscherm.

10 Afsluiten

De menuoptie *Afsluiten* biedt de mogelijkheid om het programma af te sluiten. Dit wordt in het programma gekozen via:

- *Afsluiten* → *Afsluiten*

Het programma kan ook worden afgesloten via de toetscombinatie [Alt]–[F4] of via het 'kruisje' rechtsboven in het venster. Voordat het programma definitief afsluit, wordt een bevestiging gevraagd.

⇒ Met de keuzeknop [Ja] sluit het programma af, zonder hierbij locatiegegevens op te slaan.

⇒ Met de keuzeknop [Nee] keert het programma terug naar het laatst geopende scherm.